

แบบกรอกข้อมูล
รวมเทคโนโลยีกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการพัฒนาจังหวัด
(มุ่งเน้นระดับชุมชน)

1. ชื่อเทคโนโลยี ...การผลิตผ่านอัดแห้งจากวัสดุทางการเกษตร.....		
2. สาขา (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○)		
☐ เทคโนโลยีการเกษตร	☐ เทคโนโลยีอาหารแปรรูป	
☐ เทคโนโลยีสมุนไพรหรือเกสร	☐ เทคโนโลยีสิ่งทอ	
☐ เทคโนโลยีพลังงาน	☐ เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม	
☐ เทคโนโลยีเพื่อการท่องเที่ยว	☐ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ	
☒ เทคโนโลยีวัสดุ	☐ การให้สิทธิประโยชน์.....	
3. เจ้าของผลงาน		
ชื่อ...นางสาวนงลักษณ์ บรรยงวิมลรัฐ.....	ตำแหน่ง...นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ...	
สังกัด .....สำนักเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ.....		
4. ข้อมูลติดต่อ		
โทรศัพท์.....02-201-7116.....	โทรสาร.....02-201-7102.....	
โทรศัพท์มือถือ.....089-956-2294.....	E-mail.....nongluk@dss.go.th.....	
5. วิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยี		
☒ อบรมไม่มีค่าใช้จ่าย	☐ อบรมมีค่าใช้จ่าย	☐ ให้บริการคำปรึกษา/ข้อมูล
☐ ให้บริการเครื่องมือ	☐ เพื่อการพาณิชย์	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
6. อื่น ๆ		

รายละเอียด

ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย กรมวิทยาศาสตร์บริการจึงเล็งเห็นความสำคัญในการนำทรัพยากรธรรมชาตินั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเพื่อการเพิ่มมูลค่า จากการศึกษาวิจัยผลิตถ่านกัมมันต์จากกะลามะพร้าวและให้บริการวิเคราะห์ทดสอบถ่านและถ่านกัมมันต์ ทำให้ผู้ประกอบการและผู้สนใจหลายรายสนใจสอบถาม และขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการผลิตถ่านและการแปรรูปถ่าน เนื่องจากผู้ประกอบการและผู้สนใจเหล่านั้นมีแหล่งวัตถุดิบได้แก่กะลามะพร้าว เศษไม้ยางพารา ขี้เถ้า ไม้ไผ่ กะลาปาล์ม เป็นต้น เพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ โดยไม่ต้องลงทุนมากนัก ซึ่งถ่านอัดแท่งหรือก้อน (briquette) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้ประกอบการให้ความสนใจกันมาก เพราะปัจจุบันพ่อค้า แม่ค้า แม่บ้าน ผู้ประกอบการร้านอาหาร นิยมใช้ถ่านอัดแท่งในการประกอบอาหาร เนื่องจากใช้สะดวก ไม่มีควัน และเผาไหม้ได้นาน แต่ส่วนใหญ่ถ่านอัดแท่งยังขาดประสิทธิภาพในการใช้งานได้แก่ มีลักษณะเปราะ มีความชื้นเมื่อตั้งทิ้งไว้ในอุณหภูมิห้อง ทำให้เกิดเชื้อรา จุดติดยาก ระยะเวลาเผาไหม้สั้น และมีควัน นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังมีความต้องการใช้กะลามะพร้าว กิ่งไม้จากการตัดแต่งซางข้าวโพดเป็นวัตถุดิบผสมในการผลิตเพราะเป็นวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนของตนเองและมีปริมาณมาก ซึ่งเป็นวัสดุที่มีมูลค่าน้อยให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นทดแทนการใช้ไม้ และแก๊สหุงต้มซึ่งมีราคาแพง

ประเทศไทยมีบริษัท/กลุ่มผู้ผลิตถ่านอัดแท่งหลายบริษัทเพื่อใช้ในการปรุงอาหาร ปิ้ง ย่าง ซึ่งส่วนมากเป็นถ่านอัดแท่งจากขี้เลื่อย กะลามะพร้าว ส่วนถ่านอัดแท่งจากเศษวัสดุอื่นยังไม่แพร่หลายและมีชุมชนอีกหลายชุมชนในต่างจังหวัดที่มีแหล่งวัตถุดิบที่สามารถผลิตถ่านอัดแท่งใช้เองหรือเพื่อขายได้ ปัจจุบันชาวบ้านสามารถรวมกลุ่มเป็นผู้ผลิตชุมชนผลิตสินค้าจากวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนของตนเองออกจำหน่าย โดยการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งด้านเทคโนโลยีการผลิตและด้านการตลาด เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ในโครงการ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”

ประโยชน์

1. ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิตถ่านอัดแท่ง เพื่อเข้าไปพัฒนากระบวนการผลิตและคุณภาพผลิตภัณฑ์ สินค้า OTOP ให้ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
2. เป็นการเพิ่มมูลค่าวัสดุและผลิตผลทางการเกษตร
3. ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. พัฒนาขีดความสามารถในการพึ่งตนเองในด้านการแปรรูปถ่าน

กรมวิทยาศาสตร์บริการ ได้ทำการถ่ายทอดเทคโนโลยีกระบวนการผลิตถ่านอัดแท่งให้แก่ผู้ประกอบการและชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ถ่านอัดแท่งให้มีสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนถ่านอัดแท่ง (มผช.238/2547) เป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นการเพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบ นอกจากนี้เป็นการเพิ่มพลังงานทางเลือกให้แก่ชุมชนเป็นการสร้างอาชีพและเสริมสร้างรายได้ พร้อมทั้งให้คำปรึกษา ผู้สนใจยังสามารถติดต่อได้ที่ สำนักเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ โทรศัพท์ 0 2201 7116

เครื่องถ่านอัดแท่ง

ถ่านอัดแท่ง

การนำวัสดุดิบต่างๆ มาเผาให้เป็นถ่าน

ลักษณะการเกิดควันของถ่านอัดแท่ง